

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 4.KRF

Inventaris van kaarten behorend tot het archief van de familie Krayenhoff, ca. 1700-1860

Versie: 21-02-2022

M. Kok

Nationaal Archief, Den Haag 1981

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Cornelis Johannes Krayenhoff 1722-1782.....	7
Cornelis Rudolphus Theodorus Krayenhoff 1758-1840.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Afgescheiden archiefmateriaal.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
I. KAARTEN AFKOMSTIG van C.J. KRAYENHOFF (1722-1782).....	11
II. KAARTEN AFKOMSTIG VAN C.R.T. KRAYENHOFF (1758 - 1840).....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Familie Kraijenhoff - Kaarten

Archiefbloknummer:

KRF

Omvang:

26 inventarisnummer(s)

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Voorname­lijk gedrukte kaarten. De bijschriften zijn gesteld in het Nederlands, Spaans en Frans.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Familie Krayenhoff

Krayenhoff, Cornelis Johannes (1722-1782)

Krayenhoff, Cornelis Rudolphus Theodorus (1758-1840)

Krayenhoff, Cornelis Rudolphus Theodorus baron (1758-1840)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Dit van het hoofdarchief afgescheiden deelarchief bevat kaarten en werktekeningen van door C.R.Th. Krayenhoff aan te leggen waterwerken in Spanje, ontwerpen voor een kaart van de Noordelijke Provinciën, getekende kaarten en metingen van onder meer het land van Maas en Waal en de Oude Rijn, een getekende kaart van de Noord-Hollandse kust met afbeelding van de daar in 1799 voor anker liggende Engelse vloot, en een verzameling kopergravures van alle continenten.

Zie toegang 2.21.102 voor het hoofdarchief.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Familie Kraijenhoff - Kaarten, nummer toegang 4.KRF, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Krayenhoff / Kaarten, 4.KRF, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

CORNELIS JOHANNES KRAYENHOFF 1722-1782

Cornelis Johannes¹² werd op 3 januari 1722 in Veghel geboren als zoon van de predikant Cornelis Krayenhoff en Adriana Catharina van Ruelo.

Hij trad in dienst van het Staatse leger en doorliep de rangen: ordinair-ingenieur 1745-1751, luitenant-ingenieur 1751-1769, kapitein-luitenant 1769-1778 en luitenant-kolonel 1778-1782.

Hij had een goede naam als waterbouwkundige zodat de Spaanse regering hem in 1769 om medewerking verzocht voor de voltooiing van het Kanaal Imperiaal in de provincies Aragon en Navarre. Met toestemming van zijn superieuren verbleef C.J. Krayenhoff driemaal in Spanje, in 1769, in 1770 en in 1776.

Voorts hield hij zich bezig met vestingbouw.

Op 9 januari 1753 huwde hij Clara Jacoba de Man met wie hij zeven dochters en één zoon (C.R.T.Krayenhoff) had, aan welke laatste hij ondermeer vestingbouw en waterbouwkunde onderwees.

Hij overleed op 7 april 1782 te Nijmegen.

CORNELIS RUDOLPHUS THEODORUS KRAYENHOFF 1758-1840

Cornelis Rudolphus Theodorus Krayenhoff werd als enige zoon van Cornelis Johannes en Clara Jacoba de Man op 2 juni 1758 in Nijmegen geboren. Hij studeerde rechten, wijsbegeerte en medicijnen in Harderwijk, waarna hij zich te Amsterdam vestigde als arts. Hij schaarde zich daar bij de patriotten en werkte mee aan de omwenteling in januari 1795. Kort daarna werd hij aangesteld als adjunct-inspecteur-generaal der rivieren en als adjunct-contrarolleur der Hollandse fortificatiën. In 1798 werd hij luitenant-kolonel der genie en directeur van het Departement van de Krammer en Biesbosch tot aan en met het eiland Texel, één der territoriale afdelingen, waarin de inmiddels nationaal verklaarde dienst der fortificatiën was verdeeld. Dit departement omvatte vrijwel geheel Holland en Utrecht, inclusief de Grebbelinie. Tot eind 1807 bleef hij zowel in dienst als inspecteur bij de waterstaat³ en als directeur van de Krammer en

1 A.J. van der Aa. Biographisch Woordenboek der Nederlanden. Haarlem. 1862. Deel 7, p. 119.

2 H.W. Tydeman. Levensbijzonderheden van den Luitenant-generaal Baron C.R.T. Krayenhoff. 1844.

3 In zijn functie van Chef van het bureau Waterstaat bij het agentschap van inwendige politie werd Krayenhoff in 1798 door de Nationale Conventie belast met de vervaardiging van een kaart van het grondgebied van de Republiek. Zie: S.J. Fockema Andreae, Geschiedenis der Kartografie van Nederland. 's-Gravenhage, 1947 p.83 en P.Geudeke, Choro-topografische kaart van de noordelijke provinciën van het Koninkrijk der Nederlanden. Facsimilé-

Biesbosch etc. bij de genie. In juli 1806 werd hij voorts benoemd tot directeur van het Depot-generaal van Oorlog in de rang van kolonel. Na samenvoeging en reorganisatie van de wapens der genie en artillerie in 1807 werd hij inspecteur-generaal der verenigde korpsen der genie en artillerie, in de rang van generaal-majoor. Van 27 mei 1809 tot 3 maart 1810 was hij minister van Oorlog. Van deze post werd hij op aandrang van Napoleon ontslagen, omdat hij de versterking en verdediging van de stad Amsterdam tegen de annexatie had voorbereid. Van maart tot december 1810 vervulde hij wederom de functie van inspecteur-generaal der artillerie en genie, waarna hij als brigade-generaal der genie bij het Franse leger werd ingelijfd.

Na de terugtocht der Fransen in 1813 werd hij benoemd tot militair gouverneur van Amsterdam, tevens commandant van het eerste territoriale militaire arrondissement. In 1814 volgde zijn benoeming tot inspecteur-generaal der fortificatiën, in de rang van luitenant-generaal. In 1815 werd hij met de titel van baron in de adelstand verheven en in 1818 kreeg hij het grootkruis der Militaire Willemsorde toegekend. Naast zijn dagelijkse werkzaamheden heeft hij zich geruime tijd beziggehouden met geodetische en astronomische metingen en de berekeningen, hetgeen onder andere geresulteerd heeft in de bekende choro-topografische kaart van de noordelijke provincies van het Koninkrijk. In 1826 werd hij uit de dienst ontslagen. Op 24 november 1840 overleed hij te Nijmegen.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend.

De overdrachten vonden plaats in 1894 (nrs. 6,7,8) en in 1980 (overige nrs.).

De kaarten zijn afkomstig uit het bezit van de familie Krayenhoff.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

Voor de raadpleging van de geschreven archivalia, met welke de kaarten samenhangen zij men verwezen naar de Inventaris van archivalia afkomstig van C.R.TH. Krayenhoff over de jaren 1799-1814. H.A.J.van Schie. Den Haag, 1978 + Supplement, toegangsnr. 2.21.102 Familie Kraijenhoff, (1730) 1746-1984, en naar de in deze inventaris genoemde archieven.

Voor tekeningen en kaarten door C.R.T. Krayenhoff raadplege men de kaartarchieven van het Departement van Oorlog (diverse onderdelen) en Verkeer en Waterstaat (WCA).

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

I. KAARTEN AFKOMSTIG VAN C.J. KRAYENHOFF (1722-1782)

- A** Spanje, de rivier Ebro, tussen Tudela en Zaragoza
 Mapa General que demuestra los cinco proyectos del Canal Imperial...[Algemene kaart van vijf projecten aan het Canal Imperial...]
 Zaragoza, 2 octobre 1776 1 kaart
 51,5 x 144 cm
 Schaal 6000 Toises = 5,3 cm (ca 1:220000)
 Getekend door Gregorio Sevilla
 Met inzetkaarten en profieltekeningen op verschillende schalen
 Het betreft de kanaalwerken door:
 - Sr. , nabij Rincon en boven de stuw van Tautse ;
 - Sr. , ten Noorden van Tudela;
 - Sr. J. Sanchez Bortt, by Tudela en de engte van Antiquo
- 1A** Spanje, de Ebro tussen Tudela en Sastago
 Mapa General que demuestra los quatro proyectos del Canal Imperial
 Zaragozay noble a 12de 76 2 bladen
 a. Tudela - Pedrola; afmetingen 60 x 185 cm
 b. Pedrola - Sastago; afmetingen 51 x 300 cm
 Schaal 2000 Toises = 14,5 cm (ca. 1: 26750)
 (get. door) Gregorio Sevilla
 Weergegeven zijn 4 kanalen, te graven door Sr. Krayenoff, Sr. Pin en Sr. Julian Sanchez Borff.
- 1B** Plan comprendre desde la Montaña de figueruelas asta la Zoida.
 z.j. 1 stuk
 Manuscript
 Niet raadpleegbaar
 Betreft kanaalaanleg in de province Aragon omgeving Zaragoza
- 2** Spanje, de Ebro tussen Tudela en Quinto
 Carte du retablissement et continuation de l'Azequia Imperial ou Canal dans la provinces de Navarre et Aragon prenamt sa naissance au dessus de Tudela.
 afmetingen 53 x 440 cm
 2000 Toises = 14,5 cm
 Niet raadpleegbaar
- 3** Spanje, de Ebro nabij Fontellas.
 1775afmetingen 75 x 126 cm
 300 Toises = 24 cm (ca. 1: 2.400)
 Copie-kaart door Gregorio Sevilla

- 4A-4G** Spanje, de Ebro
Werktekeningen van kunstwerken voor de aan te leggen kanalen. 7 bladen
- 7 bladen, waarvan 3 als volgt ondertekend:
Bellegare, Zaragoza, 1768.
- 4A** Blad 1.
4B Blad 2.
4C Blad 3.
4D Blad 4.
4E Blad 5.
4F Blad 6.
4G Blad 7.
- 5** Spanje, de Ebro
Handschrift van kaarttitel.
C.J. Krayenhoff, Capt. Lt. en ordinaris Ingenieur, 1769 en 1770.
- 6** Gelderland, Land van Maas en Waal en Rijk van Nijmegen
Caart van het Ampt van tusschen Maas en Whaal het Rijck, en het Schependom van Nijmegen, derzelver Waterlossingen met een Concept-Doorsnijding uyt de Rijckse na de Wamelse Wetering ter Spoediger Afleijeding van het Voorjaars Water, opgenomen en gecarteert door Corn.Johann: Kraijenhoff
1772 kaart
afmetingen 56 x 83 cm
1200 Roeden = 9,3 cm (ca. 1: 49000)
Getekent door Rudolp: Theod: Kraijenhoff Ejus Filio.
Voorheen behorende tot coll. Aanwinsten 1894 no. 15 tt.
- 7** Drenthe en de Kop van Overijssel
Caart betrekkelijk tot den Waterstaat van het Landschap Drente en een gedeelte van Overijssel opgemeeten en gecarteert door Joh: Kraijenhoff Capt-Lt- en Ordinaris Ingenieur
1744 kaart
afmetingen 65 x 282 cm
1200 Roeden = 185 cm; ca. 1:24500
Voorheen behorende tot coll. Aanwinsten 1894 no. 15 uu.
- 8** Gelderland, Oude Rijn
Caart van een gedeelte van den Bovenhijn van nabij Wezel tot Rees met de binnenlanden en den loop des Ouden Ijssels tot Doesburg, opgemeeten en geкартеerd op Speciale last van de Edele Mogende Heeren de Leden van de Rekenkamer des Vorstendoms Gelre en Graavschap Zutphen
1780 kaart
afmetingen 66 x 150 cm
1200 Rhijnl:Roeden = 15,7 cm (ca. 1:29000)
Vervaardigd door C: J: Kraijenhoff.
Voorheen behorende tot coll. Aanwinsten 1894 no. 15 vv.

II. KAARTEN AFKOMSTIG VAN C.R.T. KRAYENHOFF (1758 - 1840)

9

Amstelland.

[ca. 1700] Afmetingen 97 x 155 cm.

1000 Rijnlandse Roeden = 15,3 cm (ca. 1 : 25000)

[Afbeelding van de wijdvermaarde en beroemde Koopstad Amsteldam met d'omleggende landen].

Ge-Lettert door Gerrit Drogenham Geometra; [in t Koper gebracht door Stoppendal].

[uitg. Nicolaus Visser; heruitg. R & I Ottens].

zie Archief van Oorlog OBGK K8-71.

10A-10C

Noord-Holland, Kust bij het Koe gras

Figuratieve kaart van het Strand en de Duinen met het grootste gedeelte der daar voor geankerde Engelsche Expeditie Vloot, zoo als dezelve uit de plaats van den Telegraaf te zien was, in den avond van den Ontwerpen voor de kaart, uitgaven in 1832 bij 'Geschiedkundige Beschouwing ...'. Zie H.A.J. van Schie: inv. nr.130.

26sten augustus 1799

2 kaarten met koper

A. 600 rijnlandse roeden = 30 cm (ca.1 : 7500)

B. 2100 ellen op den duim = 24 cm (ca.1 : 15000)

10A tekst in potloodschrift

600 rijnlandse roeden = 30 cm (ca.1 : 7500)

10B tekst in potloodschrift als a. doch verkleind en in 't net getekend

2100 ellen op den duim = 24 cm (ca.1 : 15000)

10C koper

11-11A

Nederland

Choro-Topographische Kaart der Noordelijke Provinciën van het Koninkrijk der Nederlanden aan het Topographisch Bureau van dezen Staat, volgens het ontwerp, de Geodesische en Astronomische waarnemingen van den Luitenant Generaal Baron Kraijenhoff, Kommandeur van de Militaire Willems-Orde, Gouverneur van Amsterdam, Inspecteur Generaal der Fortificatien, van het Corps Ingenieurs, de Pontonniers, Mineurs en Sappeurs.

1829

10 bladen

kopergravure op zijde, met bijbehorende cassette

Schaal 1:115.500

11 Kaartbladen

A: Bladwijzer

Blad I

Blad II

Blad III

Blad IV

Blad V

Blad VI

Blad VII

Blad VIII

Blad IX

11A Cassette

Met inhoudsopgave op de binnenzijde van het deksel.

- 12** Wereld
Orbis antiqui descriptio.
1860 18 kaarten
T. Menke
I. Perthes , Gotha,
Schoolatlasje met 18 kaarten en korte toelichtingen (9 pgs.).
- 13** Koker met opschrift, behorende bij de kaarten nrs. 1 - 5.
Opschrift betreft het conflict tussen de familie Krayenhoff en de Spaanse regering.
- 14** Mapa del Reyna de Aragon.
1765Gedrukt
- 15** Wereld.
"Kupfersammlung zu (...)Elementarwerke für die Jugend und ihre Freunde..." door Jean Bernard Basedow, gravure, uitgegeven te Berlijn.
1774 7 bladen
Betreft kaarten van werelddelen:
-Wereldkaart tab. XLIV gravure H.F. Schlegel-Duitsland tab. XLV
-Amerika tab. XLIII
-Asië tab. XLI
-Afrika tab. XLII
-Europa
-Titelblad.